

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Dzienny opiekun małego dziecka (531108)

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Dzienny opiekun małego dziecka (531108)

Opiekunowie dziecięcy

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Dzienny opiekun małego dziecka (531108)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [556]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/bloki-dziecko-zabawka-edukacja-gry-503109> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	9
2.7. Zawody pokrewne	10
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Tworzenie i prowadzenie całościowego procesu wychowawczo-edukacyjnego małego dziecka	10
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Współpracowanie z rodzicami i innymi służbami w zakresie rozwoju małego dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością	12
3.4. Kompetencje społeczne	13
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	13
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	14
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	14
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	14
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	15
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	16
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	17
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	18
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	18
7. SŁOWNIK POJĘĆ	20
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	20
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	22

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Dzienny opiekun małego dziecka 531108

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Dzienny opiekun.
- Opiekun/Opiekunka (do) dziecka/dzieci.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 5311 Child care workers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Narcyza Baczevska – Zespół Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych, Bytom.
- Robert Fleischer – Terapia Szkolenia Doradztwo. RIF. Robert Fleischer, Olsztyn.
- Maria Kowalczyk – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Łukasz Baka – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Maria Konarska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Małgorzata Przybyszewska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Agnieszka Szczechura – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Mirosław Żurek – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Anna Owsicka – Centrum Edukacji Siódemka, Rybnik.
- Małgorzata Sławińska – Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Olsztyn.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Eugenia Krawczyk-Karpińska – Ministerstwo Edukacji Narodowej, Lublin.
- Jolanta Maj – Związek Nauczycielstwa Polskiego, Olsztyn.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU**2.1. Synteza zawodu**

Dzienny opiekun małego dziecka sprawuje opiekę⁷ nad jednym dzieckiem lub małą grupą dzieci w warunkach zbliżonych do domowych, zapewniając im wszechstronny rozwój¹¹ i pomagając ich rodzicom w godzeniu pracy zawodowej z obowiązkami rodzinnymi.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania**Opis pracy**

Dzienny opiekun małego dziecka pełni opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci w wieku od ukończenia 20 tygodnia do 36 miesiąca życia. Zapewnia dziecku opiekę w warunkach bytowych, porównywalnych do warunków domowych oraz właściwą opiekę pielęgnacyjną⁹ i edukacyjną, uwzględniając indywidualne potrzeby dziecka. Prowadzi zajęcia opiekuńczo-wychowawcze¹² i edukacyjne, uwzględniając rozwój psychomotoryczny¹⁰ dziecka oraz dopasowując zajęcia do jego wieku. Ponadto współpracuje z rodzicami dzieci, nad którymi sprawuje opiekę, konsultując się z nimi i udzielając im porad w zakresie pracy z dziećmi. Może również, w czasie prowadzenia zajęć, korzystać z ich pomocy.

Podmiot zatrudniający dziennego opiekuna (lub sam dzienny opiekun, jeśli wykonuje zawód w ramach własnej działalności gospodarczej) ma obowiązek zgłoszenia go do wykazu dziennych opiekunów oraz podmiotów ich zatrudniających, o którym mowa w art. 36 ust. 2 ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Sposoby wykonywania pracy

Praca w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** polega m.in. na:

- zapewnieniu dziecku opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- zagwarantowaniu dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz edukacyjnej, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzeniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)**Warunki pracy**

Dzienny opiekun małego dziecka wykonuje pracę w lokalu, którego warunki zapewniają bezpieczną opiekę nad dzieckiem. Lokal, w którym ma być sprawowana opieka nad dziećmi⁸ zapewnia dzienny

opiekun, albo podmiot, który go zatrudnia (np. gmina, jeśli jest podmiotem zatrudniającym dziennego opiekuna).

Pomieszczenie gdzie wykonywana jest praca, posiada oświetlenie dzienne i sztuczne, ogrzewanie, czasami klimatyzację.

Dzienny opiekun małego dziecka wykonuje pracę w różnych pozycjach: stojącej, siedzącej i wymuszonej. Wykonywane czynności wymagają podnoszenia i przenoszenia dzieci i przedmiotów o różnej wadze.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Dzienny opiekun małego dziecka w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- zabawki i pomoce dydaktyczne do stymulacji wszechstronnego rozwoju niemowlęcia oraz dziecka do 4 roku życia,
- płyty CD z piosenkami i bajkami dla dzieci,
- sprzęt audiowizualny, taki jak: telewizor, odtwarzacz DVD,
- łóżeczko dla niemowląt i dzieci,
- stół do przewijania,
- sprzęt i przybory do: toalety i kąpieli niemowląt, pojenia i karmienia niemowląt, mierzenia temperatury, toalety jamy ustnej, likwidacji zmian skórnych,
- instrumenty muzyczne,
- śpiewniki dziecięce,
- materiały, narzędzia i przybory do prac technicznych i plastycznych,
- tablice korkowe, krzeselka i stoły do pracy,
- piłki różnych typów, ławeczki szwedzkie, pachołki, szarfy, woreczki z wypełnieniem itp.,
- wyroby medyczne: do bandażowania, zakładania opatrunków i okładów, tamowania krwawień, unieruchamiania kończyn; środki do dezynfekcji ran; przyrządy do pomiaru temperatury i aparat do pomiaru ciśnienia; apteczkę pierwszej pomocy.

Organizacja pracy

Praca w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** może mieć charakter jedno- lub dwuzmianowej. Praca zmianowa w dni powszednie obejmuje dyżury 8-godzinne lub 10-godzinne. Każdorazowo godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy są regulowane przez przepisy wewnętrzne pracodawcy, tak by dzieci miały zapewnioną opiekę do 10 godzin dziennie.

W jednym lokalu może być sprawowana opieka przez więcej niż jednego dziennego opiekuna, ale w takiej sytuacji każdy z nich musi dysponować odrębnym pomieszczeniem przeznaczonym na zbiorowy pobyt dzieci.

Praca dziennego opiekuna wymaga samodzielnego planowania oraz organizowania czasu i zakresu pracy, twórczego myślenia i otwartości na nowe rozwiązania.

Czas pracy powinien być dopasowany do czasu pracy rodziców powierzonych dzieci i uwzględniać zmianowy charakter, ruchome godzin pracy, możliwość pracy w nocy i w święta.

Dzienny opiekun w ramach wykonywanych zadań może pracować samodzielnie, jak również korzystać z pomocy rodziców lub wolontariuszy.

WAŻNE:

Warunki bytowe u **dziennego opiekuna małego dziecka** mają być przede wszystkim bezpieczne oraz zbliżone do warunków domowych. Nadzór nad warunkami i jakością opieki sprawowanej przez dziennego opiekuna sprawuje wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

Dzienny opiekun małego dziecka sprawuje opiekę nad maksymalnie pięciorgiem dzieci, a w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne⁶ lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad trojgiem dzieci. Natomiast jeżeli co najmniej jedno z rodziców będzie sprawowało opiekę nad dziećmi razem z dziennym opiekunem – w przypadku gdy w grupie znajduje się dziecko, które nie ukończyło pierwszego roku życia, jest niepełnosprawne lub wymaga szczególnej opieki, maksymalnie nad pięciorgiem dzieci. Ponadto, w przypadku dzieci zdrowych i powyżej pierwszego roku życia, za zgodą wszystkich rodziców może sprawować opiekę nad maksymalnie ośmiorgiem dzieci. Dzienny opiekun w wypełnianiu obowiązków może korzystać z pomocy wolontariuszy. Dzienny opiekun małego dziecka sprawuje opiekę nad dziećmi w lokalu, do którego ma tytuł prawny. Podmiot zatrudniający pracownika w tym zawodzie może udostępnić lub wyposażyć lokal w celu sprawowania opieki nad dziećmi.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Dzienny opiekun małego dziecka w trakcie swojej pracy może być narażona w m.in. na:

- kontuzje fizyczne,
- przeciążenia narządu ruchu,
- zagrożenia układu mięśniowo-szkieletowego: konieczność częstego pochylania się, przykucania,
- urazy mechaniczne,
- przeciążenia aparatu mowy,
- agresję słowną i/lub fizyczną ze strony dzieci,
- ryzyko zarażenia się chorobami wieku dziecięcego,
- ryzyko zarażenia się chorobami pasożytniczymi.

Do chorób występujących w zawodzie możemy zaliczyć m.in.:

- choroby krtani i strun głosowych,
- choroby alergiczne,
- choroby narządu ruchu, w szczególności zwyrodnienia kręgosłupa,
- choroby zakaźne.

Dlatego ważne jest, aby stanowisko pracy zostało zorganizowane zgodnie z zasadami i przepisami BHP, ergonomii⁴, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **dzienny opiekun małego dziecka** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu oddechowego,
- ogólna wydolność fizyczna;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- rozróżnianie barw,
- spostrzegawczość,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- dobra pamięć,
- podzielność uwagi,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- cierpliwość,
- dokładność,
- empatia,
- komunikatywność,
- kreatywność
- obowiązkowość,
- odpowiedzialność,
- opiekuńczość,
- rzetelność,
- dokładność,
- stanowczość,
- opanowanie,
- wyrozumiałość.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do podjęcia pracy w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, sprawność fizyczna, prawidłowy słuch i wzrok (może występować korekcja wad wzroku okularami) oraz zdolność rozpoznawania barw.

Praca w zawodzie dzienny opiekun małego dziecka pod względem wydatku energetycznego należy do prac średnio ciężkich. Występuje w niej również obciążenie umysłowe, związane np. z analizowaniem, rozwiązywaniem problemów i podejmowaniem natychmiastowych decyzji związanych z opieką nad małym dzieckiem.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu dzienny opiekun małego dziecka m.in. są:

- dysfunkcje¹ kończyn górnych lub dolnych, ograniczające ruchy rąk lub nóg, np. reumatyzm,
- omdlenia,
- przewlekłe choroby płuc, oskrzeli,
- padaczka,
- zawroty głowy,
- niepełnosprawność narządu słuchu,
- zaburzenia zmysłu równowagi,
- zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- choroby powodujące zaburzenia świadomości,
- nosicielstwo chorób zakaźnych i choroby pasożytnicze,
- znaczące wady wymowy.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy. Osoby sprawujące, na podstawie ustawy, opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 podlegają obowiązkowym badaniom sanitarno-epidemiologicznym zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2018 r.) do podjęcia pracy w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** wymagane jest:

- wykształcenie średnie np. w zawodzie szkolnym pokrewnym opiekunka dziecięca oraz ukończenie 160 godzinnego szkolenia uzupełniającego, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy (ze szkolenia zwolnione są osoby, które pracowały z dziećmi do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna),
- wykształcenie wyższe I lub II stopnia:
 - posiadanie kwalifikacji pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji² wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego, lub
 - ukończenie studiów lub studiów podyplomowych na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach i przedszkolach, edukacja prorozwojowa³, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza,
 - oraz w obu powyższych przypadkach – odbycie 40-godzinnego szkolenia uzupełniającego, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy (ze szkolenia zwolnione są osoby, które pracowały z dziećmi do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna).

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **dzienny opiekun małego dziecka** wymagane jest posiadanie:

- kwalifikacji pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego, lub
- dyplomu ukończenia studiów lub studiów podyplomowych na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach i przedszkolach, edukacja prorozwojowa, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza,
- oraz w obu powyższych przypadkach – certyfikatu lub zaświadczenia potwierdzającego ukończenie 40-godzinnego szkolenia uzupełniającego, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy (ze szkolenia zwolnione są osoby, które pracowały z dziećmi do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna), lub
- świadectwa ukończenia szkoły średniej,
- dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie szkolnym (pokrewnym) opiekunka dziecięca,
- świadectwa potwierdzającego kwalifikację: MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka,
- oraz w powyższych trzech przypadkach – certyfikatu lub zaświadczenia potwierdzającego ukończenie 160 godzinnego szkolenia uzupełniającego, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy (ze szkolenia zwolnione są osoby, które pracowały z dziećmi do lat 3 przez okres co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio przed rozpoczęciem pełnienia funkcji dziennego opiekuna).

Ponadto dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu w zawodzie dzienny opiekun małego dziecka są m.in.:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- zaświadczenia i certyfikaty potwierdzające znajomość języków, w szczególności języka angielskiego na poziomie B2,
- certyfikat lub zaświadczenie potwierdzające nabycie umiejętności obsługi komputera,
- certyfikat lub zaświadczenie potwierdzające umiejętność gry na instrumencie muzycznym.

WAŻNE:

Dziennym opiekunem małego dziecka może być osoba, która:

- daje rękojmię należytego sprawowania opieki na dziećmi,
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie została jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny w przypadku, gdy taki obowiązek został nałożony na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego od sądu i/lub zatwierdzonego przez sąd,
- nie figuruje w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym lub nie została skazana prawomocnym wyrokiem za inne przestępstwo umyślne.

Dzienny opiekun zobowiązany jest do odbycia co 2 lata szkolenia z udzielania dziecku pierwszej pomocy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 nie przewiduje dla zawodu **dzienny opiekun małego dziecka** możliwości rozwoju zawodowego i awansu.

Możliwość dalszego rozwoju zawodowego można uzyskać poprzez uzupełnienie wykształcenia i podjęcie pracy w zawodach pokrewnych, takich jak m.in.: opiekunka dziecięca, opiekunka w żłobku / klubie dziecięcym lub kontynuować kształcenie na studiach wyższych I i II stopnia.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) kompetencje do pracy w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** potwierdzają:

- uczelnie wyższe:
 - posiadanie kwalifikacji pielęgniarki, położnej, opiekunki dziecięcej, nauczyciela wychowania przedszkolnego, nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej lub pedagoga opiekuńczo-wychowawczego, pedagoga społeczno-wychowawczego, pedagoga wczesnej edukacji, terapeuty pedagogicznego, lub
 - ukończenie studiów lub studiów podyplomowych na kierunku lub specjalności: wczesne wspomaganie rozwoju, wspomaganie rozwoju dzieci w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej w żłobkach i przedszkolach, edukacja prorozwojowa, pedagogika małego dziecka, psychologia dziecięca, psychologia wspierania rozwoju i kształcenia lub psychologia wychowawcza,
- dyrekcja szkół średnich lub średnich branżowych,
- uczelnie wyższe, instytucje prowadzące szkolenia uzupełniające, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy,
- pracodawcy (potwierdzają co najmniej roczne doświadczenie w pracy z dziećmi w wieku do lat 3).

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kompetencji zawodowych przydatnych w zawodzie dzienny opiekun małego dziecka, wchodzących w skład pokrewnego zawodu szkolnego opiekunka dziecięca: MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Opiekunka dziecięca ^S	325905
Opiekunka dziecięca domowa (niania)	531104
Opiekunka w żłobku / klubie dziecięcym	531107

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Sprawowanie opieki nad dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością.
- Z2 Stymulowanie wszechstronnego rozwoju dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością.
- Z3 Kształtowanie wrażliwości estetycznej dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością.
- Z4 Rozwijanie osobowości i samodzielności dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością.
- Z5 Budowanie relacji społecznych z dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością, rodzicami i środowiskiem lokalnym.
- Z6 Udzielanie pierwszej pomocy dziecku zdrowemu, choremu i/lub z niepełnosprawnością w stanach zagrożenia życia i zdrowia.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Tworzenie i prowadzenie całościowego procesu wychowawczo-edukacyjnego małego dziecka

Kompetencja zawodowa Kz1: Tworzenie i prowadzenie całościowego procesu wychowawczo-edukacyjnego małego dziecka obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Sprawowanie opieki nad dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Sposoby zapewniające bezpieczeństwo dziecku zdrowemu, choremu i/lub z niepełnosprawnością; - Podstawy prawne działalności opiekuńczej i zakres własnej odpowiedzialności prawnej; - Zasady higieny i opieki nad małym dzieckiem; - Sposoby zaspokajania potrzeb biologicznych dziecka; - Zasady żywienia niezbędne przy układaniu jadłospisów; - Objawy podstawowych chorób dziecięcych; - Podstawowe zasady podejmowania działań	- Zapewniać bezpieczeństwo dziecku zdrowemu, choremu i/lub z niepełnosprawnością; - Organizować bezpieczne środowisko dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; - Zaspokajać potrzeby biologiczne dziecka, stosownie do jego wieku oraz stanu psychofizycznego; - Wykonywać zabiegi higieniczno-pielęgnacyjne zgodnie z obowiązującymi zasadami i procedurami; - Dbać o odżywianie dziecka zgodnie z normami żywieniowymi;

z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia.	• Analizować jadłospisy pod kątem zawartości składników pokarmowych; • Przygotowywać podstawowe posiłki, uwzględniające zalecenia dietetyczne; • Planować profilaktykę schorzeń wieku dziecięcego; • Prowadzić działania profilaktyczne oraz kształtować nawyki prozdrowotne.
--	--

Z2 Stymulowanie wszechstronnego rozwoju dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Znaczenie różnic indywidualnych w zakresie osiągnięć rozwojowych jednostki; • Wpływ czynników wewnętrznych i zewnętrznych na rozwój małego dziecka; • Znaczenie praktycznego działania dziecka w rozwijaniu umiejętności i sprawności; • Rolę wychowania językowego w kształtowaniu mowy i myślenia dziecka; • Znaczenie zabawy w życiu małego dziecka; • Znaczenie <u>komunikacji werbalnej</u>⁵ i niewerbalnej; • Znaczenie literatury dla rozwoju dziecka oraz wyboru pomocy dydaktycznych.	• Oceniać rozwój psychomotoryczny dziecka w zakresie poszczególnych sfer; • Podejmować działania wspierające rozwój psychomotoryczny małego dziecka; • Prowadzić zabawy stymulujące rozwój dziecka w zakresie poszczególnych sfer, z uwzględnieniem wieku dziecka i jego możliwości psychofizycznych; • Analizować i dobierać utwory literackie do wieku i możliwości percepcyjnych dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; • Stymulować aktywność werbalną dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością, wykorzystując różne techniki i utwory literackie.

Z3 Kształtowanie wrażliwości estetycznej dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością

WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Metody pracy z małym dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością, rozwijające zainteresowania literaturą, muzyką i pracami plastycznymi; • Znaczenie zabaw naśladowczych i kulturę komunikowania się; • Rolę świata muzyki w prawidłowym rozwoju dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; • Sposoby ilustrowania i przekazywania piosenek.	• Prowadzić zajęcia plastyczno-techniczne z małym dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością; • Wykorzystywać różnorodne metody pracy z dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością; • Dobierać pomoce dydaktyczne bezpieczne dla dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; • Wprowadzać dziecko w świat kultury w sytuacjach codziennych: spożywanie posiłków, zwroty grzecznościowe itp.; • Organizować dziecku zdrowemu, choremu i/lub z niepełnosprawnością możliwości odbioru sztuki oraz pozwalać mu na twórczą kreację, z wykorzystaniem różnorodnego materiału plastycznego; • Śpiewać piosenki dziecięce; • Tworzyć proste układy muzyczno-taneczne.

Z4 Rozwijanie osobowości i samodzielności dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Pojęcie osobowości i jej elementy składowe; - Metody pracy wychowawczej, wpływające na kształtowanie się osobowości dziecka; - Czynniki wpływające na zachowanie dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; - Metody rozwijające samodzielność dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością.	- Wpływać na kształtowanie się osobowości i zachowanie dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; - Realizować system wzmacniania pozytywnych zachowań dziecka, dostosowany do poziomu jego rozwoju; - Zapobiegać negatywnym zachowaniom dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością w sytuacji konfliktu; - Łagodzić negatywne emocje u dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością w sytuacji konfliktu; - Dobierać metody rozwijające samodzielność dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością.

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Współpracowanie z rodzicami i innymi służbami w zakresie rozwoju małego dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością

Kompetencja zawodowa Kz2: Współpracowanie z rodzicami i innymi służbami w zakresie rozwoju małego dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością obejmuje zestaw zadań zawodowych Z5, Z6, do realizacji których są wymagane odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z5 Budowanie relacji społecznych z dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością, rodzicami i środowiskiem lokalnym	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
- Pojęcie relacji społecznej; - Komunikację jako warunek konieczny dobrej współpracy z rodzicami; - Zasady nawiązywania i utrzymywania kontaktu interpersonalnego; - Znaczenie porozumiewania się bez barier; - Znaczenie asertywności; - Znaczenie współpracy ze służbą zdrowia, placówkami pomocy rodzinie oraz z poradnią pedagogiczno-psychologiczną; - Udział rodziców w pracach różnych specjalistów.	- Identyfikować problemy wychowawcze i psychospołeczne dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością i jego rodziny; - Zapobiegać powstawaniu problemów wychowawczych i psychospołecznych dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością i jego rodziny; - Współpracować z rodzicami/opiekunami dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością oraz specjalistami w zakresie wspomagania rozwoju i wychowania; - Aktywizować rodziców i zachęcać do współpracy; - Współpracować ze służbą zdrowia i placówkami pomocy rodzinie oraz z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

Z6 Udzielanie pierwszej pomocy dziecku zdrowemu, choremu i/lub z niepełnosprawnością w stanach zagrożenia życia i zdrowia	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
• Podstawy prawne działalności zawodowej dziennego opiekuna małego dziecka; • Standardy jakości opieki nad dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością; • Normy postępowania w praktyce dziennego opiekuna małego dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; • Podstawy prawne udzielania pierwszej pomocy; • Zasady organizacji miejsca wypadku; • Procedury i schematy postępowania w nagłych wypadkach.	• Postępować zgodnie z zasadami etyki zawodowej; • Identyfikować stany zagrożenia zdrowia i życia dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; • Oceniać stan poszkodowanego dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością w zakresie przytomności, oddechu i krążenia; • Podejmować czynności ratownicze w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością; • Stosować odpowiednie procedury ratownicze w różnego rodzaju stanach zagrożenia; • Opiekować się dzieckiem zdrowym, chorym i/lub z niepełnosprawnością, które doznało urazu; • Przygotowywać wyposażenie apteczki zgodnie z obowiązującymi wymogami.

3.4. Kompetencje społeczne

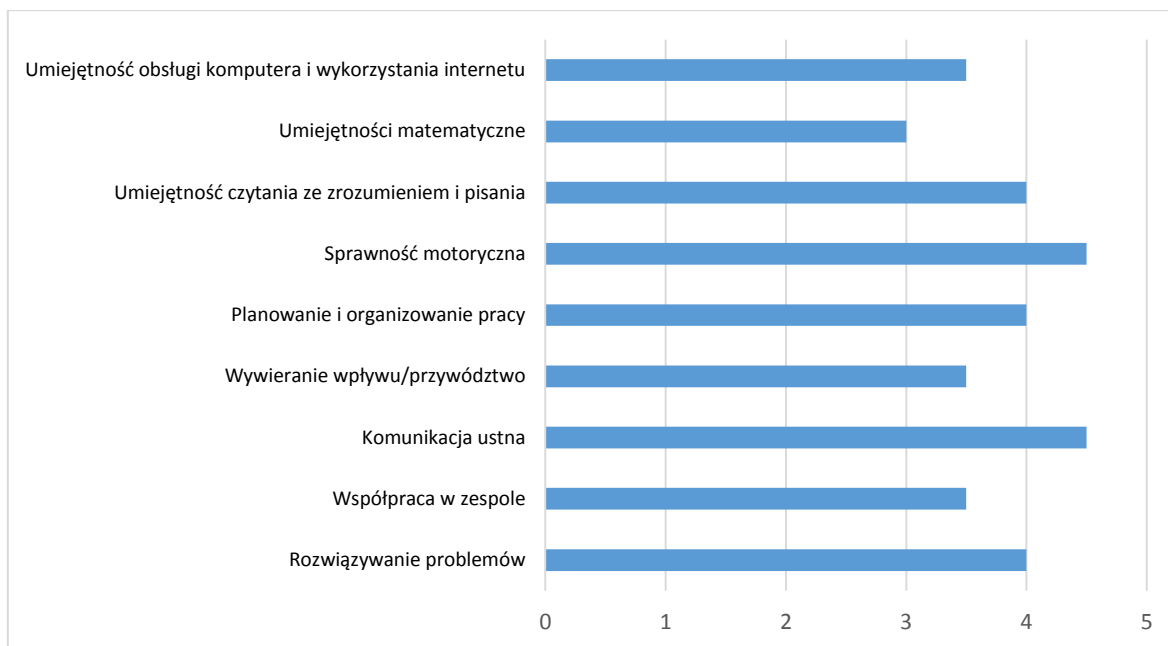
Pracownik w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za rzetelną realizację podejmowanych działań na rzecz dziecka zdrowego, chorego i/lub z niepełnosprawnością oraz jego zdrowie i bezpieczeństwo.
- Przestrzegania ogólnie przyjętych zachowań etycznych, zasad uczciwości, rzetelności oraz poufności.
- Dokonywania samooceny i weryfikowania działań w zakresie realizowania zadań zawodowych.
- Wykonywania pracy samodzielnie, jak i wspólnie z zespołem.
- Utrzymywania dobrych relacji z dziećmi i rodzicami.
- Rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, w tym ustawicznego aktualizowania wiedzy i podwyższania umiejętności.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego wagę kompetencji kluczowych dla zawodu **dzienny opiekun małego dziecka**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **dzienny opiekun małego dziecka**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Dzienny opiekun małego dziecka może prowadzić działalność na własny rachunek lub być zatrudniony przez podmioty:

- jednostki samorządu terytorialnego oraz instytucje publiczne,
- osoby fizyczne,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

W badaniu Barometr zawodów 2018 zawód **dzienny opiekun małego dziecka** został przyporządkowany do grupy opieki dziecięcej. W 2018 roku grupa ta została zaliczona do zawodów zrównoważonych, czyli takich, w których liczba wolnych miejsc pracy jest zbliżona do liczby osób zainteresowanych podjęciem pracy i spełniających wymagania pracodawców.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w **dzienny opiekun małego dziecka**.

Instytucje oferujące kształcenie (studia I i II stopnia, studia podyplomowe) preferowane dla zawodu dzienny opiekun małego dziecka to:

- uniwersytety,
- publiczne i niepubliczne uczelnie wyższe,
- uczelnie medyczne.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu można uzyskać podejmując:

- kształcenie w szkołach policealnych w zawodzie opiekunka dziecięca, lub
- szkolenie w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego, w zakresie kwalifikacji MS.11 Świadczenie usług opiekuńczych i wspomagających rozwój dziecka.

Kształcenie w zakresie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,

- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie pokrewnym opiekunka dziecięca potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Szkolenie

Szkolenie uzupełniające, w tym z zakresu udzielania dziecku pierwszej pomocy w wymiarze 160-godzinne lub 40-godzinne dla **dziennego opiekuna małego dziecka** daje możliwość podjęcia pracy w tym zawodzie, jeżeli program tego szkolenia został zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw rodziny. Lista zatwierdzonych przez ministra właściwego do spraw rodziny programów szkoleń, wraz z informacją o podmiotach szkolących, została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/rodzina/lista-programow-szkolen-zatwierdzonych-przez-ministra-rodziny-pracy-i-polityki-spolecznej-do-ustawy-o-opiece-nad-dziecmi-w-wieku-do-lat-3>

Dodatkowe szkolenia użyteczne do wykonywania zawodu, mogą być również oferowane przez szkoły, ośrodki i centra kształcenia zawodowego oraz inne instytucje, działające na rynku usług szkoleniowych w zakresie rozwoju małego dziecka.

Przykładowo tematyka szkoleń może dotyczyć:

- rozwoju emocjonalnego małego dziecka,
- warsztatów kreatywności,
- prowadzenia zajęć plastycznych z małym dzieckiem,
- rytmy.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** zaczyna się od poziomu płacy minimalnej i może sięgać 3400 zł brutto miesięcznie w przeliczeniu na jeden etat.

Płace osób zatrudnianych przez jednostki samorządu terytorialnego, określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 września 2017 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2018 r.

Zarobki dziennego opiekuna małego dziecka uzależnione są od liczby dzieci, które ma pod opieką. Maksymalną wysokość wynagrodzenia oraz zasady jego ustalania określa, w drodze uchwały, odpowiednio rada gminy, rada powiatu lub sejmik województwa.

Zarobki dziennego opiekuna małego dziecka są uzależnione od formy zatrudnienia.

Od dnia 1 stycznia 2018 r., dla osób pracujących na podstawie umowy cywilno-prawnej, czyli umowa zlecenie czy umowa o dzieło, została ustalona minimalna stawka godzinowa w wysokości 13,70 zł brutto.

Na poziom wynagrodzenia w zawodzie ma wpływ m.in.:

- staż pracy,
- wykształcenie,
- miejsce pracy (wielkość placówki i umiejscowienie geograficzne),
- sytuacja na lokalnym rynku pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **dzienny opiekun małego dziecka** jest możliwe zatrudnienie osób z niepełnosprawnością.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 603, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1260, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 847, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie dokumentów wydawanych w związku z przebiegiem lub ukończeniem studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego (Dz. U. poz. 1791).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. poz. 925, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie standardów kształcenia dla kierunków studiów: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego, farmacji, pielęgniarstwa i położnictwa (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 345).

Literatura branżowa:

- Białecka B.: Od niemowlaka do przedszkolaka. Wydawnictwo Św. Wojciech, Poznań 2010.
- Bissinger-Ćwierz U.: Muzyczna pedagogika zabawy w pracy z grupą. Wydawnictwo KLANZA, Warszawa 2002.
- Eliot L.: Co się tam dzieje? Jak rozwija się mózg i umysł w pierwszych pięciu latach życia. Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań 2018.
- Gopnik A., Kuhn P.K, Meltzoff A.N.: Naukowiec w kołysce. Czego o umyśle uczą nas małe dzieci. Wydawnictwo Media Rodzina, Poznań 2004.
- Janicka I., Liberska H.: Psychologia rodziny. PWN, Warszawa 2014.
- Klimkowska M., Pinkosz K., Sokolska A., Turska B.: Zdrowie dziecka od niemowlaka do przedszkolaka. Biblioteczka Mamo To ja, Warszawa 2011.
- Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika. Podręcznik akademicki. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2011.
- Przetacznik-Gierowska M., Włodarski Z.: Psychologia wychowawcza, t. 1–2. PWN, Warszawa 2014.
- Romanowska-Słomka I.: Podstawy ergonomii. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011.
- Trempała J. (red.): Psychologia rozwoju człowieka. PWN, Warszawa 2014.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Barometr zawodów 2018. Raport podsumowujący badania w Polsce:
https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2018/Raport_polska_ok-min.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie (kształcenie według podstawy programowej z 2017 r.) w zawodzie opiekuna dziecięcego 325905:
https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/325905.pdf
- Jak wygląda praca opiekuna dziecięcego: <https://e-opiekun.pl/aktualnosci/jak-wyglada-praca-opiekuna-dzieciecego>
- Lista programów szkoleń zatwierdzonych przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej do ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3: <https://www.gov.pl/web/rodzina/lista-programow-szkolen-zatwierdzonych-przez-ministra-rodziny-pracy-i-polityki-spolecznej-do-ustawy-o-opiece-nad-dziecmi-w-wieku-do-lat-3>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal dla matek powracających do pracy: <https://mamopracuj.pl/dzienny-opiekun-kim-jest-i-jak-nim-zostac>
- Portal Ministerstwa Rodziny, Polityki Społecznej i Pracy: <https://www.gov.pl/web/rodzina/dzienny-opiekun>
- Portal Ministerstwa Rodziny, Polityki Społecznej i Pracy: <https://www.mpips.gov.pl/wsparcie-dla-rodzin-z-dziecmi/opieka-nad-dzieckiem-w-wieku-do-lat-trzech/informacje-dla-podmiotow->

prowadzających-instytucje-opieki-nad-dziecmi-do-lat-3-lub-planujacych-je-zalozyc/dzienny-opiekun

- Portal prawny: <https://e-prawnik.pl/artykuly/dzienny-opiekun.html>
- Portal prawny: <https://www.infor.pl/prawo/dziecko-i-prawo/przedszkolak/272831,Dzienny-opiekun-jako-indywidualna-forma-opieki-nad-dziecmi.html>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Strona projektu: <http://sir.com.pl/pl/zapraszamy-do-projektu-opieka-dla-dziecka-praca-dla-rodzica>
- Strona projektu: <http://www.opiekundzienny.byd.pl/2-projekt>
- Strona projektu: <http://www.zlobki.waw.pl/aktualnosci.php?z=99&pid=25383>
- Strona projektu: <https://www.niania.pl/agencja/klub-malucha-brzdac>
- Strona projektu: <https://www.wroclaw.pl/projekt-dzienny-opiekun-domowy-system-opieki>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.

Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.

Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Dysfunkcje	Nieprzystosowanie czegoś do pełnienia określonych celów, zadań, oczekiwań, zaburzenie, niedostosowanie.	Słownik Języka Polskiego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010
2	Edukacja	Ogół czynności i procesów mających na celu przekazywanie wiedzy, kształtowanie określonych cech i umiejętności.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/edukacja;3896542.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Edukacja prorozwojowa	Edukacja sprzyjająca rozwojowi – nowy kierunek studiów pedagogicznych mający na celu wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań oraz kanałów edukacji, aby m.in. wspierać i aktywizować dziecko w środowisku.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej. Wydawnictwo Żak, Warszawa 2000

4	Ergonomia	Nauka o pracy, dziedzina wiedzy obejmująca problematykę dostosowania warunków pracy do: morfologicznych (np. zewnętrznej lub wewnętrznej budowy ciała), fizjologicznych (np. czynności mięśni, mózgu, narządów zmysłu) i psychicznych (np. poziomu inteligencji, wrażliwości emocjonalnej) możliwości człowieka.	Romanowska-Słomka I.: Podstawy ergonomii. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2011
5	Komunikacja werbalna	Komunikacja interpersonalna, której środkiem jest język mówiony.	Babik W.: Słownik encyklopedyczny informacji, języków i systemów informacyjno-wyszukiwawczych. Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Warszawa 2002
6	Niepełnosprawność	Ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu.	Niecikowska R.: O definicji niepełnosprawności historycznie, podejście historyczne i językowe do pojęć „niepełnosprawny” oraz „niepełnosprawność”. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2006
7	Opieka	Oparte na odpowiedzialności kompensacyjnej ciągłe i bezinteresowne zaspokajanie przez opiekuna potrzeb opiekuńczych podopiecznego.	Dąbrowski Z.: Pedagogika opiekuńcza w zarysie. Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 1994
8	Opieka nad dziećmi	Działania podejmowane przez osoby bądź instytucje wobec dzieci w związku z faktyczną albo potencjalną sytuacją zagrożenia przy braku lub ograniczonych możliwościach przezwyciężenia tej sytuacji przez samo dziecko w celu zapewnienia prawidłowych warunków rozwoju i wychowania młodego pokolenia.	Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej. Wydawnictwo Żak, Warszawa 2000
9	Opieka pielęgnacyjna	Udzielanie opieki nad dzieckiem w zakresie: – zaspokajania potrzeb emocjonalnych, – wsparcie psychiczne, – pomoc w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych, – toaleta całego ciała, – pojenie, karmienie, pomoc przy karmieniu, – zmiana bielizny osobistej dziecka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Dison N.: Techniki zabiegów pielęgnacyjnych. PZWL, Warszawa 1988
10	Psychomotoryka	Zjawiska psychiczne, towarzyszące człowiekowi przy wykonywaniu ruchów.	Kelm A.: Węzłowe problemy pedagogiki opiekuńczej. Wydawnictwo Żak, Warszawa 2000
11	Rozwój	Proces przechodzenia do stanów lub form bardziej złożonych lub pod pewnym względem doskonalszych.	https://encyklopedia.pwn.pl/haslo/edukacja;3896542.html [dostęp: 31.10. 2018]
12	Wychowanie	Świadome i celowe działanie pedagogiczne zmierzające do osiągnięcia względnie stałych skutków (zmian rozwojowych) w osobowości wychowanka.	Kwieciński Z., Śliwerski B.: Pedagogika. Podręcznik akademicki. Wydawnictwo PWN, Warszawa 2011

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.